

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanlığı

Sayı : 19020089

Konu: Yazılı Soru Önergesi Cevabı

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI - THSK ÇEVRE SAĞLIĞI
DAİRE BAŞKANLIĞI - THSK ÇEVRE SAĞLIĞI
DAİRE BŞK. ÇEVRESEL ETKİLERİ İZLEME VE
DEĞERLENDİRME BİRİMİ
30.12.2014 14:19 - 2014.5716.8266 / 610

00007220093

50422/64-17

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 05.09.2014 tarihli ve 43452547-120.00-193732 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde gönderilen ve Bartın Milletvekili Sayın Muhammed Rıza YALÇINKAYA tarafından verilen 7/50422 sıra sayılı “Bartın’da yapılmak istenen termik santralin halk sağlığına etkilerine” ilişkin yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

EKLER:

1- Önerge Cevapları (3 Sayfa)

Bartın Milletvekili Sayın Muhammed Rıza YALÇINKAYA tarafından verilen 7/50422 sıra sayılı “Bartın’da yapılmak istenen termik santralin halk sağlığına etkilerine” ilişkin yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Bartın Halk Sağlığı Müdürlüğü, Hema Entegre Termik Santrali projesi ÇED süreci ile ilgili 27 Şubat 2014 tarihinde yapılan İnceleme Değerlendirme Komisyon Toplantısına sunduğu görüş yazısında; yapılmak istenen termik santralin Bartın-Amasra halkının sağlığı için herhangi bir olumsuzluk oluşturmayacağı” yönünde bilgi vermiş ve bu görüş Bartın halkının tepkisine neden olmuştur.

Ancak daha sonra yerel basına açıklama yapan Bartın Halk Sağlığı Müdürü Dr. Ahmet Demir, "Eskiden termik santral ölçümleri Halk Sağlığı Müdürlükleri tarafından yapılıyordu fakat şimdi bu ölçümleri Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü yapıyor. Biz sadece onların yaptığı ölçümlerdeki rakamların halk sağlığına zararı olup olmadığını kontrol ediyoruz. Biz “Termik Santral zararlı değil” demedik. Ölçümler belli bir rakamın üzerine çıktığında zararlıdır. Bize getirilen rakamlar bu çıtanın altındaydı. Şunu da ifade etmek gerekirse, rakamları bize şirket görevlileri getirdi. Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü değil. Yani rakamların doğruluğu kesin değil” diyerek görüş yazısını ne şekilde hazırladığını itiraf etmiştir.

Uluslararası çevre örgütü Greenpeace’in “Sessiz katil” adındaki raporu, termik santralin Bartın ve çevre illerini ne derece olumsuz etkileyeceğini ortaya koymuştur. Raporda kömür santrallerinden kaynaklı hava kirliliğine maruz kalan insanların ömrünün yaklaşık 10 yıl kısalacağı bilimsel verilerle belirtilmiştir. Ayrıca Türkiye’de yalnız 2010’da çalışmakta olan 19 tane kömürlü termik santrallardan kaynaklanan hava kirliliğinden dolayı 7900 erken ölüm gerçekleştiği yine aynı raporda vurgulanmıştır. Uzmanlar yöredeki enversiyon tehlikesinden dolayı, tıpkı 1952 yılında Londra’da yaşanan felaket gibi, bir gecede binlerce insanın ölebileceğini dile getirmektedir. Ayrıca termik santralin soğutma suyunun deniz ekosistemine ciddi zararlar vereceği çok açıktır. Bu durum karşısında Tarlaağzı ve Gömü köyleri ile diğer yakın yerleşimlerin olumsuz etkileneceği düşünülmektedir.

Bu korkunç tablo ortadayken, konuyu titizlikle incelemesi gereken Bartın İl Halk Sağlığı Müdürlüğü yetkililerinin, görüş yazısında bu ihtimallerin hiçbirini dikkate almadan, santralden çıkacak baca gazları ve partiküllerin insan sağlığını olumsuz yönde etkileyerek, astım, bronşit, kanser vb. hastalıklara neden olabileceğine, santralden çıkacak küllerin depolanmasından kaynaklı denizde ve yer altı sularında oluşacak radyoaktif kirlilik olasılığına kayıtsız kalarak, şirketin gönderdiği rakamlar üzerinden rapor hazırlaması gerçekten düşündürücüdür. Bu durum bürokratlarınızın görevini savsakladığını ortaya çıkarmıştır. Bu tablo, termik santral projesi nedeniyle yıllardır tedirgin olan Bartınlının devlet kurumlarına olan güvenini zedelemektedir. Bakanlığınıza bağlı Bartın Halk Sağlığı Müdürlüğü, hiç vakit kaybetmeden, objektif kriterleri göz önünde bulundurarak yeni bir araştırma yapmalı ve hiçbir özel teşebbüsün etkisinde kalmadan yeni bir görüş yazısı hazırlamalıdır.

Bu bilgiler ışığında

Soru 1- Hema Entegre Termik Santrali projesi ÇED süreci ile ilgili, proje sahibi şirket yetkililerinin sunduğu verilerden yola çıkarak “yapılmak istenen termik santralin Bartın-Amasra halkının sağlığı için herhangi bir olumsuzluk oluşturmayacağı yönünde” görüş bildiren Bartın Halk Sağlığı Müdürlüğü yetkililerinin, şirket tarafından bilinçli olarak yanlış yönlendirilmiş olabileğini düşünüyor musunuz?

Cevap 1- Hema Entegre Termik Santrali projesi Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) sürecinde ÇED raporu ile ilgili dosya diğer komisyon üyelerine olduğu gibi Bartın Halk Sağlığı Müdürlüğüne de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından gönderilmiştir. Diğer taraftan Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde olumsuz etkilerin giderilmesi için alınacak önlemler çevre mevzuatı doğrultusunda öngörülen modelleme çalışmaları ile desteklenmiştir.

Soru 2- Bakanlığınıza bağlı Bartın Halk Sağlığı Müdürlüğü yetkililerinin, termik santral gibi halk sağlığını ilgilendiren bir konuda, santral projesini gerçekleştirmek isteyen firmanın verilerini esas alarak, ilgili resmi kurumlardan görüş talep etmeden ÇED süreci ile ilgili olumlu görüş sunmasını nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu durum bürokratlarınızın görevini savsaklaması anlamına gelmez mi?

Cevap 2- 03.10.2013 tarihli ve 28784 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 8. maddenin 8. fıkrasında “Komisyonda kurum ve kuruluş temsilcisi olarak görev yapan üyelerin, yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip olmaları ve temsil ettikleri kurum ve kuruluşların görev alanlarıyla sınırlı olmak üzere görüş vermeye yetkili kılınmış olmaları esastır” ifadesi; 4. maddenin (h) bendinde ise “Çevresel etki değerlendirmesi olumlu kararı, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hakkında Komisyon tarafından yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun saptanması üzerine projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararı” ifadesi yer almaktadır.

Bartın Halk Sağlığı Müdürlüğüne söz konusu ÇED raporu hakkında ilgili mevzuat hükümleri dikkate alınarak görüş bildirilmiştir.

Soru 3- Bartın Halk Sağlığı Müdürü Dr. Ahmet Demir ve diğer yetkililer hakkında “görevlerini ihmal ettikleri” gerekçesiyle her hangi bir işlem yapmayı düşünüyor musunuz?

Cevap 3- Hema Entegre Termik Santrali projesi ÇED sürecinde Bartın Halk Sağlığı Müdürlüğü ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda işlem yapmıştır.

Soru 4- Bakanlığınıza bağlı birimler, halk sağlığını ilgilendiren konularda resmi görüşlerini hazırlarken hangi kurumların verilerinden yararlanmaktadır?

Cevap 4- Bakanlığınıza bağlı birimler halk sağlığını ilgilendiren konularda resmi görüşlerini hazırlarken resmi kurumlar ile ulusal ve uluslararası (Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Çevre Ajansı EEA, Avrupa Kimyasallar Ajansı ECHA, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü OECD gibi) kabul görmüş kuruluşların verilerinden yararlanmaktadır.

Soru 5- Bu güne kadar termik santrallerin yapıldığı yerlerde solunum sistemi hastalıklarından, kanser hastalığına kadar halk sağlığını tehdit eden pek çok sonucun ortaya çıktığı kamuoyunda sıkça dillendirilmektedir. Bu konuda Bakanlığınızın yaptığı bir çalışma var mıdır? Varsa, sonuçları nelerdir?

Cevap 5- 2009 yılı için Antalya, Edirne, Eskişehir, İzmir, Samsun ve Bartın illeri ile Türkiye'deki kanser görülme sıklığı (yüz binde) aşağıdaki şekildedir. Antalya 203.4, Edirne 194.1, Eskişehir 243.7, İzmir 243.1, Samsun 210.1, Trabzon 238.7, Bartın 166.6 ve Türkiye ortalaması 221.5'dir.

Soru-6- Bartın'ın Amasra ilçesinde ve diğer illerde yapılması planlanan yeni termik santrallerden kaynaklı, ortaya çıkacak kötü sonuçları engellemek için hangi önlem aldınız mı? Bölge halkının ileride karşılaşabileceği sağlık sorunları ile ilgili bir yol haritanız var mı?

Cevap 6- Bu tesisin açılıp faaliyet gösterebilmesi için 10.08.2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri doğrultusunda işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması gerekmekte olup ruhsat için istenen belgelerden bazıları, ÇED olumlu kararı veya ÇED gerekli değildir kararı, tesis yerinin imar açısından uygunluğu ve sağlık koruma bandı mesafesidir. ÇED prosedürü uygulanan proje henüz planlama aşamasında olup yetki, görev ve sorumluluklar çerçevesinde ilgili kurumlar tarafından mer'i mevzuat uyarınca yasal yükümlülükler yerine getirilecektir. İnsan merkezli yaklaşımla, birey ve toplum sağlığını korumak ve geliştirmek, sağlık için risk oluşturan faktörlerle mücadele etmek, halkın yaşam kalitesini yükseltmek ve halk sağlığını tehdit eden konularda gerekli önlemleri almak ilkelerinden hareketle, kimyasal maddelerin insan sağlığına etkileri konusunda Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), Avrupa Birliği ve çeşitli uluslararası kuruluşlarda yapılan çalışmalar Bakanlığımızca yakından izlenmekte ve bilimsel ve teknolojik gelişmeler ışığında, bu konularda ilgili Kurum ve Kuruluşlarla işbirliği içinde gerekli çalışmalar yapılmaktadır.